

վարդին եւ Գորգա . . (մի կամ երկու տառ փշացած) ազգայնուոցն եւ ծնաւդաց իւրոց»։ ԳՅբ. : Մի ուրիշ փոքրիկ յիշատակարանից տեղեկանում ենք, որ գրքի ստացող Սարգիս քահանան բացի վերոյիշեալներէրց ունէր արեան մերձաւոր եւ ձեռնասուն մի ուրիշ աշակերտ Ասլան բեկ : Գժուար է ասել, թէ Մխիթարի ճառընտրի մէջ յիշուած Սարգիսն ու մեր Սաղմոսարանի ստացողը նո՞յն են, թէ ոչ . աւելի պակաս հաւանական է, որ Յովհաննէս Գառնեցու նոյնանուն թուղթընկալը լինի :

Այնուհետեւ մօտ իննսուն տարի ալ ևս տեղեկութիւն չունինք, աւելի ճիշդ, մեզ յայտնի չեն գրաւոր յիշատակարաններ կամ արձանագրութիւններ Գեղարգայ վանքի մասին, միայն 1387 թուին Գրիգոր Սլաթեցին ուխտ է գալիս և ձեռք է բերում Մխիթարի Գանձերի ժողովածուն, հեղինակի ձեռքով պատրաստուած 1287 թուին իւր խմբագրական նպատակների համար : Յայտնի է, որ Գրիգոր Սլաթեցին ևս Գանձասաց էր . նա ոչ միայն նոր Գանձեր է գրել կամ կաֆաներ աւելացրել, այլ և ուրիշները Գանձերը հաւաքել, խմբագրել :

ՁԱյրի վանուց անուն լրեւալ
 Դ ընտիր զանձուցըս (Մխիթարայ) հանդիպեալ,
 Եւ յայնմ աւրէ յոյժ ցանկացեալ,
 Տեսլեան տեղւոյս ես տառապեալ :
 Հէմ աստ եղեւ բալձանս յանկեալ
 Եւ տեսութեան արժանացեալ
 Սուրբ զեղարդեան տեառնամրխեալ
 Եւ խաչերոյս աստուածընկալ .
 Սուրբ խորանացս հիմնացեալ
 Որ եւ երկնից են կիմաթեալ,
 Եւ դամբարանք սուրբ հաւքս ընտրեալ,
 Մխիթարայ շնորհաւք լրցեալ,
 Եւ այլոց սրբոց ճրգնազգեցեալ,
 Որք յԱյրիվանս են հանդուցեալ,
 Որոց լիցի մեզ մասնակցեալ
 Ողորմուե. արժանաւորեալ (*) :

ԺՆ. դարի սկզբից յաճախում են մեր տեղեկութիւնները վանքի մասին մինչև դարի վերջը . այս ժամանակ նշանաւոր է հանդիսանում Սիմէոն Այրիվանեցին, որի կենսագրականը տալիս է ՊՂԳ (= 1444) թուին գրուած Յայտաւուրքի գրիչը, «Ի մենաստանս Այրիվան, ընդ հովանեաւ հրաշափառ սուրբ լուսոյ մօր կաթուղիկէ սուրբ Աստուածածնին, ներկեալ աւրեամբ կենարարին սուրբ Գեղարդեանն եւ ամենայն սրբոցն, որ անդ հաւաքեալ կան» : Սորա օրինակի տէրն էր «աստուածահաճոյ եւ արդիւնական եւ մեծ վարժապետն Հայոց Սիմէոն, որ յայնմ ժամանակի փայլէր ի մէջ եկեղեցւոյ իբրև զարեգակն» : Սիմէոն

(*) Էջմ. № 178 Հատակտորք :

վարդապետն էլ իւր հերթին ընդօրինակել էր այն Յայտաւուրքից, «զոր տէր մեր Ստեփանոս որդի մեծափառ իշխանին Իւանէին Որոտնեցւոյ երբ ի Սոսյ յաստուածարնակ ուխտն եւստաթէի սուրբ առաքելոյն . . .» և բերել տալով Արարատեան գաւառը «բազում ծախիւք գրել ես» . ուրիշ յիշատակարաններ աւելացնում են, «եւ հրաման ետ ամենեցուն նոյնպէս գրել» (*) :

Պատկեր 166 .

Նորա անունով մնացած երկու արձանագրութիւն՝ Գեղարդում և Յոհաննայ վանքում (**) ցոյց են տալիս

(*) Ալիշան. Հայապատում եր. . . : Արարատ 1911 . Ազուլիսի և շրջակայքի ձեռագրերը . Մ . Վ . Մաքսուդեան . եր . 853, 1010 : Զեռ . Էջմ . 94/3276 :

(**) Յոհաննայ վանքի արձանագրութիւնը ՊՂԶ (= 1427) թուականն ունի, մահուան նախընթաց տարին, ուր յայտնում է, թէ նուիրել է իւր «նորընծա Այսմաւուրքս սբ . կարապետիս», «որ քանի իմ գիրքս կայ, հանապազ զայս կարգան ի յատենիս» : Գրի առնուած միւս արձանագրութիւնների հետ մեր կողմից :